

také ne dokázáno, že žalovaná strana vůči tomuto každodenně se opakujícímu, tedy předvídatelnému plenění vůbec nějak čelila a nějaká opatření učinila. Nebyla řešena otázka, proč dráha za takového jí známého stavu zásilky k dopravě přijímala, když musila už napřed vědět, že budou v Linci při každodenním plenění vydrancovány. A také nebyla řešena otázka, proč dráha za takového jí známého stavu zásilkový provoz bezvýhradně vykonávala, a zdali skutečně neměla k němu dost spolehlivých a způsobilých lidí. Břímě dukazní žalovanou tížící o těchto okolnostech se žalované nemůže býti svalováno poukazem na všeobecně známé poměry.

Čís. 2325.

Kupitel jest oprávněn odmítnouti zboží, jež zaslal mu prodatel předčasně, žádaje zároveň zaplacení kupní ceny.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Rv I 1055 22.)

Dle smlouvy z konce prosince 1920 měla žalobkyně dodatí žalované zboží (látky) koncem února 1921. Žalobkyně zaslala zboží již 15. ledna 1921 a požadovala zaplacení kupní ceny při obdržení zboží, žalovaná však odmítla přijetí zboží pro předčasnost. Žalobu o zaplacení kupní ceny oba nižší soudy zamítly, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Dle ustanovení čl. 326 obch. zák. a §u 902 obč. zák., byl-li určen čas, kdy smlouva se má splnit, má býti závazek splněn v tomto určeném čase. Dle ustanovení čl. 342 obch. zák. musí býti cena kupní, pokud jinak nebylo ujednáno, zapravena při odevzdání zboží. Poněvadž ohledně placení zboží strany ničeho neujednaly, měla býti cena za ně zaplacená teprve koncem února 1921, kdy zboží zasláno býti mělo. Z posudku znalce plyne dále, že zboží, o němž se jedná, prodává se pravidelně až v březnu, tak že žalovaná mohla mít zájem na tom, aby jí zboží teprve koncem února 1921 bylo zasláno. Žalobkyně zaslala nejen zboží 5 až 6 neděl dříve, než je zaslati měla, nýbrž žádala též dřívější jeho zaplacení. To odporovalo úmluvě i předpisům citovaných zákonných ustanovení a proto byl žalovaný, přihlížejíc i k ustanovení §u 1413 obč. zák. oprávněn odmítnouti přijetí zboží. Žalobkyně snaží se sice dovoditi, že žalovaná měla zboží podržeti, třeba jí bylo předčasně zasláno a brániti se proti placení ceny kupní, ale neprávem. Vždyť, nehledíc k tomu, že plnění žalobkyně odporovalo nejen úmluvě i zákonu, mohlo předčasné převzetí zboží žalovaným mít pro něho nepříznivé následky. Již dle posudku znalce šlo o zboží prodejné až v březnu. Převzetím zboží stala by se žalovaná jeho vlastnící a jako taková musila by nésti všechny důsledky z toho vyplývající. Musila by nésti na příklad nebezpečí jeho poškození, znehodnocení, zkázy a pod., čehož žalobkyně byla by sprostěna a v čas splatnosti kupní ceny tuto požadovati mohla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Koncem prosince 1920 došlo mezi stranami ke kupní smlouvě, podle níž mělo býti žalované straně dodáno prodané zboží koncem února 1921. Nezáleží na tom, co strany smluvily před tím, neboť dřívější ujednání bylo změněno touto novou smlouvou, znějící přesně a určitě. Plnila-li žalující strana již v polovici ledna 1921, požadujíc zároveň plnění druhé strany, neplnila smluveným způsobem podle §u 902 obč. zák. a čl. 326 obch. zák., neboť neuvedla skutečností, z nichž by dalo se souditi na to, že nebyla vázána ujednáním co do doby plnění. Podle §u 1413 obč. zák. záleželo na žalované straně, zda plnění přijme či odmítne. Odvolací soud správně odůvodnil, proč žalovaný nemohl býti nucen, by přijal předčasné plnění. V tomto směru nejsou pro soud závaznými ani posudek znalecův ani okolnost, že žalující strana je velkoobchodníkem. Žalovaný byl proto oprávněn odepřítí přijetí zboží jemu předčasně zasláno. Nezáleží na tom, že projevil ochotu je přijati za určitých podmínek, na něž strana žalující však nepřistoupila. Tato strana byla zpravena žalovaným o tom, že zboží nepřijal a pro ni složil je u speditéra. Záleželo na ní, by zboží od speditéra převzala a je ve smluvené době žalovanému opětne jako plnění nabídla. Toho však žalobkyně neučinila, nýbrž již 22. února 1921, tudíž ještě před smluvenou dobou plnění, zažalovala kupní cenu, aniž se v žalobě nabídla k vzájemnému plnění, anebo ve smluvené době skutečně plnila. Za těchto okolností nemůže žalobkyně požadovati plnění druhé strany, t. j. zaplacení kupní ceny za zboží ve skutečnosti nedodané smluveným způsobem (§§ 1052, 1051, 1047 obč. zák.).

Čís. 2326.

Zákon ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. o zaopatřovacích požitcích bývalých zaměstnanců na velkém majetku pozemkovém.

»Trvalým« jest služební poměr, třebas byl vypověditelným. Lhostejno, že zaměstnanci konali službu v průmyslových závodech zaměstnavatele, jen když závody ty sloužily hospodářství statkovému.

Není třeba, by zaměstnanec byl vykonal předepsaná studia, jen když zastával ve skutečnosti službu, vyžadující určitého vzdělání.

Předpis §u 6 (2) vztahuje se pouze na vdovy, jež vstoupily se zaměstnancem ve sňatek, když byl již v pensí nebo měl nárok na to, by dán byl do pense.

U hospodářského kontrolora nevyžaduje se podmínka většího objektu. Duchodní musí však býti ustanoven na »větším panství«. K pojmu »panství« a »většího panství«.

V tom, že zaměstnavatel přiznal vdovám po zaměstnancích podporu v téže výši, nelze vyvozovati, že i předpoklady pro nárok na pensí byly tytéž.

(Rozh. ze dne 27. února 1923, Rv I 1264 22.)

Otakar Š., zesnulý dne 21. listopadu 1910, byl duchodním velko-statku a průmyslových závodů žalovaného. Po jeho smrti přiznal žalo-